

ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΣ ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟ 2023;

© Gerdentkoff / Adobe Stock

Η θέσπιση αυστηρών νόμων και πολιτικών για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (ΕΑΥ) μπορεί να περιορίσει τις βλάβες για τα άτομα και την κοινωνία που είναι εύκολο να προληφθούν.¹ Παρά την πρόοδο που έχουν σημειώσει τα κράτη μέλη στον τομέα της ΕΑΥ τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, σε ορισμένους τομείς υπάρχουν ακόμα περιθώρια βελτίωσης. Η μείωση του ποσοστού των εργατικών ατυχημάτων αναρτείται από την αύξηση των ψυχοκοινωνικών και συναισθηματικών στρεσογόνων παραγόντων που επηρεάζουν την ευημερία των εργαζομένων, ενώ οι φυσικοί κίνδυνοι και η εργονομική επιβάρυνση παραμένουν σε υψηλά και αμετάβλητα επίπεδα. Επιπλέον, η χρήση των νέων τεχνολογιών στην εργασία, η μετατόπιση των τομέων, ο μετασχηματισμός του εργατικού δυναμικού, καθώς και η παγκοσμιοποίηση απαιτούν ευρύτερα και πιο ολοκληρωμένα μέτρα για την ΕΑΥ.

Το παρόν ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής συνοψίζει τα κύρια πορίσματα της έκθεσης **«Επαγγελματική ασφάλεια και υγεία στην Ευρώπη: κατάσταση και τάσεις το 2023»**² στην οποία εξετάζονται διάφοροι δείκτες, τάσεις και συγκυριακές εξελίξεις στον τομέα.

Η συχνότητα των μη θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων μειώθηκε κατά 58% από το 1998 έως το 2019.

Βελτιώσεις και εξελίξεις

Σε διάφορους βασικούς τομείς της ΕΑΥ, όπως μεταξύ άλλων στη νομοθεσία, στην καθοδήγηση, την κατάρτιση, την ανάπτυξη και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων υποστήριξης και συστημάτων διαχείρισης, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος. Αυξήθηκε επίσης η ευαισθητοποίηση τόσο για συγκεκριμένους κινδύνους που απειλούν ειδικές ομάδες του πληθυσμού, όσο και για τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους και την ψυχική υγεία. Επίσης, σημειώθηκε πρόοδος σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο και σε τομείς όπως τα συστήματα συντονισμού και προειδοποίησης για την ασφάλεια, τα τεχνολογικά συστήματα για τη μείωση των φυσικών κινδύνων, όπως ο θόρυβος και η σκόνη, ο χειρισμός επικίνδυνων χημικών ουσιών, η ιατρική αγωγή, τα οικονομικά κίνητρα και οι υποχρεώσεις ασφάλισης.

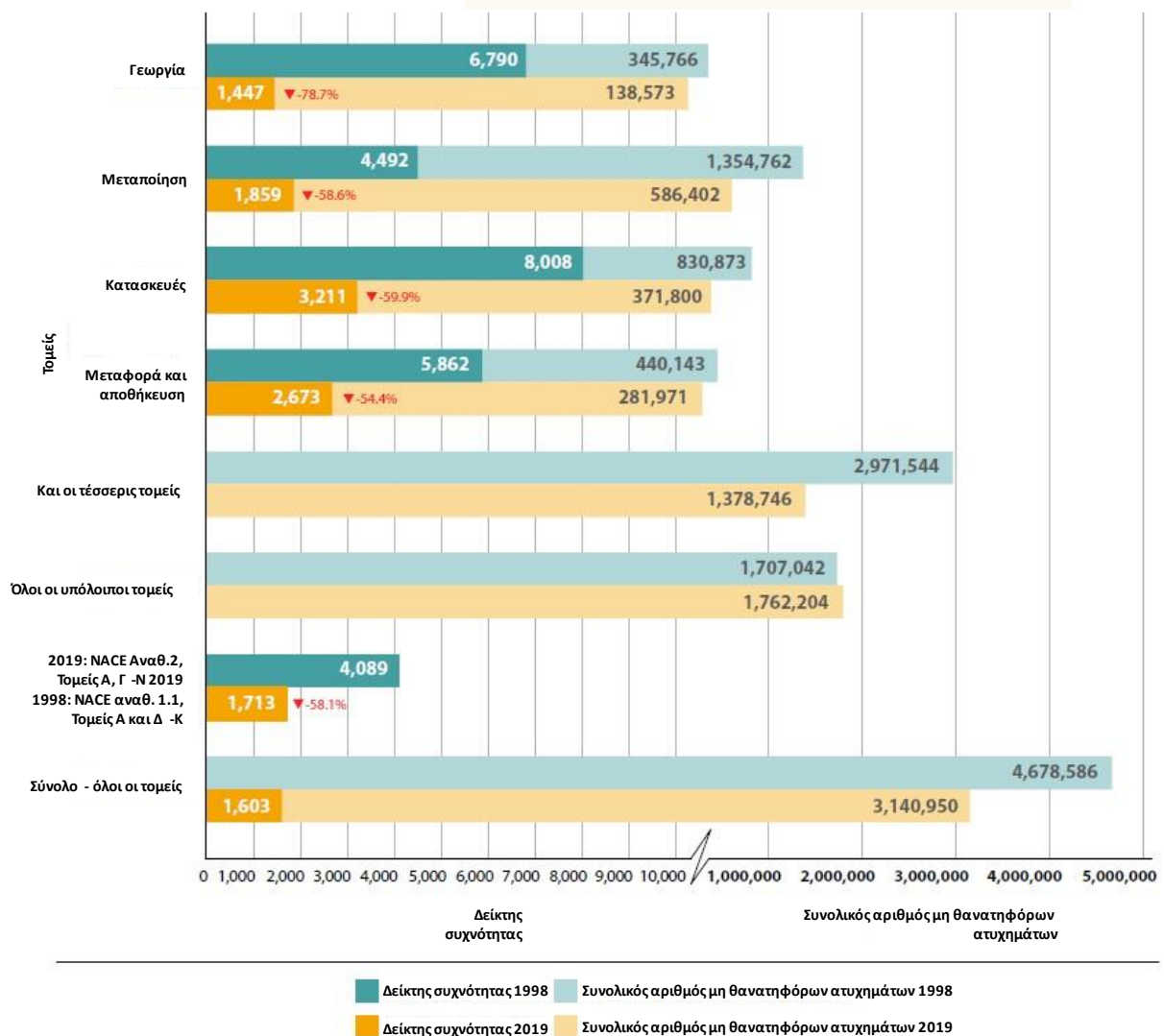
¹ Στην ΕΕ καταγράφονται ετησίως περισσότερα από 3.000 θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα, πάνω από 230.000 σοβαρά εργατικά ατυχήματα και περίπου 180.000 θάνατοι από ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία.

² EU-OSHA - Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, Επαγγελματική ασφάλεια και υγεία στην Ευρώπη: κατάσταση και τάσεις το 2023. Διατίθεται στον ιστότοπο: <https://osha.europa.eu/en/publications/occupational-safety-and-health-europe-state-and-trends-2023>

Η **νομοθεσία της ΕΕ** για την ΕΑΥ εκσυγχρονίστηκε σημαντικά από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και διαμόρφωσε το πλαίσιο για τη διαχείριση των κινδύνων της ΕΑΥ. Η νομοθεσία, η οποία συμφωνήθηκε από τα κράτη μέλη, τις κυβερνήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους, είναι ολοκληρωμένη.

Τα **εργατικά ατυχήματα**, συμπεριλαμβανομένων των θανατηφόρων και των μη θανατηφόρων περιστατικών που σημειώνονται στην εργασία, σε σχέση με την εργασία ή κατά τη διάρκεια των μετακινήσεων μεταξύ της κατοικίας και της εργασίας, εξακολουθούν να αποτελούν τον κύριο δείκτη των αποτελεσμάτων στον τομέα της ΕΑΥ τόσο σε επίπεδο δημόσιας πολιτικής όσο και σε επίπεδο γενικών αντιλήψεων. Από το 1998 έως το 2019 το ποσοστό των μη θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων μειώθηκε κατά 58 % σε επίπεδο ΕΕ, ενώ την ίδια περίοδο το ποσοστό των θανατηφόρων ατυχημάτων μειώθηκε κατά 57 %. Η βελτίωση της οργανωτικής, τεχνικής και ιατρικής πρόληψης, σε συνδυασμό με τις οικονομικές εξελίξεις³ και τις μετατοπίσεις του εργατικού δυναμικού, ήταν οι βασικοί λόγοι αυτής της μείωσης. Ωστόσο, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στα σοβαρά μη θανατηφόρα ατυχήματα, δεδομένου ότι αυτά αντιστοιχούν σε σημαντικό ποσοστό της ανθρώπινης και οικονομικής επιβάρυνσης.⁴

Εξέλιξη του συνολικού αριθμού των μη θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων και των δεικτών συχνότητας (ατυχήματα ανά 100.000 εργαζομένους), 1998 και 2019 - Eurostat⁵

³ Στους τέσσερις σημαντικούς τομείς της γεωργίας, της μεταποίησης, των κατασκευών και των μεταφορών που απασχολούσαν ελαφρώς λιγότερο από το 40% του εργατικού δυναμικού (το 1998 και το 2019) και αποτελούν έτσι τους βασικούς δείκτες.

⁴ Το 2019, 232.892 εργατικά ατυχήματα οδήγησαν σε απουσίες άνω των τριών μηνών ή προκάλεσαν μόνιμη αναπηρία, τη στιγμή που τα θανατηφόρα ατυχήματα ανήλθαν σε 3.008.

⁵ Στοιχεία για το 1998: Statistics in focus, Theme 3-16/2001: [Eurostat: Εργατικά ατυχήματα στην ΕΕ 1998-1999](#). Στοιχεία για το 2019: [Eurostat: Εργατικά ατυχήματα ανά φύλο και σοβαρότητα \(NACE αναθ. 2 Σύνολο δραστηριοτήτων\): Μη θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα ανά δραστηριότητα και φύλο \(NACE αναθ. 2\)](#)

Οι επίσημα αναγνωρισμένες επαγγελματικές ασθένειες ως δείκτες για **τα αποτελέσματα της υγείας** (θάνατοι και ασθένειες) που προκαλούνται από την έκθεση στον χώρο εργασίας παρουσιάζουν παρόμοια πτωτική τάση. Τα τεχνικά προληπτικά μέτρα και η στροφή του εργατικού δυναμικού σε τομείς με μικρότερη «παραδοσιακά» έκθεση συνέβαλαν σε αυτήν τη μείωση.⁶

Τα τελευταία 15 χρόνια η **διάρθρωση του εργατικού δυναμικού** έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές. Λόγω της αύξησης του ποσοστού των απασχολούμενων γυναικών, από 61,2 % το 2005 σε 67,9 % το 2019, και της αύξησης του ποσοστού των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας,⁷ οι οργανωτικές και τεχνικές προσαρμογές ήταν αναγκαίες και σημαντικές. Τα στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν επίσης την ύπαρξη ενός πιο **διεθνούς εργατικού δυναμικού**, καθώς περίπου το 12 % του εργατικού δυναμικού της ΕΕ αποτελείται από διάφορες ομάδες μετακινούμενων εργαζομένων εκτός και εντός της ΕΕ, οι οποίοι αντιστοιχούν σε περίπου 23 εκατομμύρια άτομα. Τα περισσότερα επαγγέλματα έχουν εξελιχθεί και απαιτούν πλέον **υψηλότερες δεξιότητες και εκπαίδευση** ενώ το ποσοστό των επαγγελματιών για τα οποία είναι απαραίτητο το πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε από 24,9% σε 36,4% την περίοδο 2005-2020.

Η εντατικοποίηση των προσπαθειών παγκοσμίως για τη βελτίωση της ΕΑΥ υποστηρίζεται από διεθνείς οργανισμούς όπως η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, η Διεθνής Ένωση Κοινωνικής Ασφάλισης, τα Ηνωμένα Έθνη, η Διεθνής Επιτροπή για την Επαγγελματική Υγεία και η Διεθνής Ένωση Επιθεώρησης Εργασίας, οι οποίοι θέτουν γενικούς στόχους, αλλά και αναπτύσσουν κοινά εργαλεία παρατήρησης και δραστηριότητες για να βελτιωθεί στην πράξη η κατάσταση σε παγκόσμια κλίμακα. Ζητήματα ηθικής φύσεως στις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού έχουν οδηγήσει στην οικειοθελή ενσωμάτωση βελτιωμένων πλαισίων από τις επιχειρήσεις, καθώς και από τις ΜΚΟ.

Το ποσοστό των επαγγελματιών για τα οποία απαιτείται τίτλος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε από 24,9 % σε 36,4 % από το 2005 έως το 2020.

Τομείς που παρουσιάζουν στασιμότητα

Υπάρχουν τομείς στους οποίους τα στοιχεία υποδεικνύουν έλλειψη προόδου. Οι **παραδοσιακοί κίνδυνοι για την ΕΑΥ**, όπως τα ατυχήματα, ο θόρυβος, οι δονήσεις, η σκόνη, οι χημικοί και βιολογικοί παράγοντες και οι ακραίες θερμοκρασίες εξακολουθούν να συνιστούν σημαντική απειλή, καθώς το ποσοστό των εργαζομένων που εκτίθενται σε αυτούς τους κινδύνους έχει παραμείνει αμετάβλητο από το 2005.⁸

Παρατηρήθηκε επίσης έλλειψη προόδου στην **εφαρμογή και την επιβολή** της σχετικής νομοθεσίας, καθώς το δυναμικό των υποδομών ΕΑΥ σε εθνικό επίπεδο δεν είναι το ίδιο σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Κατά μέσο όρο, τη δεκαετία 2010-2020 οι αρχές επιθεώρησης εργασίας πραγματοποίησαν δύο εκατομμύρια επισκέψεις ετησίως σε περίπου 22 εκατομμύρια επιχειρήσεις στην ΕΕ, αλλά οι επιθεωρήσεις παρουσιάζουν σταθερή μείωση με την πάροδο των ετών.⁹ Η διασφάλιση της συμμόρφωσης με το νομικό πλαίσιο της ΕΑΥ, καθώς και η στατιστική παρακολούθησή της, περιπλέκονται περαιτέρω από την αύξηση του ποσοστού των «**άτυπων μορφών εργασίας**» (μερική απασχόληση, προσωρινή, εποχιακή εργασία, αυτοαπασχόληση, εργασία στο σπίτι, εξ αποστάσεως εργασία). Βασικό χαρακτηριστικό ορισμένων από αυτές τις μορφές απασχόλησης είναι η **λιγότερο σαφής σχέση εργοδότη-εργαζομένου**.¹⁰ Δεδομένου ότι η εργασία **δεν πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του εργοδότη** σε ορισμένες από αυτές τις περιπτώσεις, οι εν λόγω άτυποι χώροι εργασίας δεν διαθέτουν συχνά τις στοιχειώδεις υποδομές ΕΑΥ, ούτε την κατάλληλη στήριξη ή τα κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία.

⁶ Eurostat: [Εμπειρικές ευρωπαϊκές στατιστικές για τις επαγγελματικές ασθένειες](#) και Eurostat: [Στατιστικές για τις επαγγελματικές ασθένειες](#)

⁷ Από 11,1 % το 2005 σε 18,4 % το 2021.

⁸ Ανάλογα με το επάγγελμα και τον τομέα, το ποσοστό των εργαζομένων που εκτίθενται σε τέτοιους κινδύνους κυμαίνεται από 15% έως 30% (EWCS). [EU-OSHA - ESENER Απεικόνιση δεδομένων](#), Συγκρίσεις 2014 και 2019.

⁹ ETUC. (2021, 28 Απριλίου). *Huge fall in labour inspections raises Covid risk*. Διατίθεται στον ιστότοπο: <https://www.etuc.org/en/pressrelease/huge-fall-labour-inspections-raises-covid-risk>

¹⁰ Το 2019 περίπου το 77 % των εργαζομένων εργαζόταν στις εγκαταστάσεις του εργοδότη, το 5 % στο σπίτι, το 9 % στις εγκαταστάσεις των πελατών και το 8 % σε μη σταθερούς χώρους εργασίας. Με την εκδήλωση της πανδημίας COVID-19 το 2020, το ποσοστό της κατ' οίκον εργασίας υπερδιπλασιάστηκε, και στην ΕΕ των 27 αυξήθηκε από 5,4 % το 2019 σε 13,4 % το 2021. [Eurostat: Εργαζόμενοι από το σπίτι ως ποσοστό του συνόλου των εργαζομένων, ανά φύλο, ηλικία και επαγγελματικό καθεστώς \(%\)](#)

Τα στοιχεία αποκαλύπτουν επίσης ότι πολλές επιχειρήσεις, ιδίως οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις (ΠΜΜΕ) και οι αυτοαπασχολούμενοι, **δυσκολεύονται συχνά να συμμορφωθούν με τα πιο σύνθετα καθήκοντα πρόληψης κινδύνων** (π.χ. όσον αφορά τους ψυχοκοινωνικούς, χημικούς, βιολογικούς, οπτικούς, ηλεκτρομαγνητικούς κινδύνους) λόγω έλλειψης πόρων, εμπειρογνωμοσύνης και ευαισθητοποίησης.¹¹ Ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν θέσει σαφείς στόχους ειδικά για τις ΠΜΜΕ και τους αυτοαπασχολούμενους, των οποίων η εποπτεία δυσκολεύει συχνά τις αρχές επιβολής της νομοθεσίας.

Η **μετατόπιση του εργατικού δυναμικού** είναι επίσης αισθητή σε κλαδικό επίπεδο και στα επαγγέλματα. Το μερίδιο της εργασίας που εκτελείται σε **διοικητικά επαγγέλματα** (υπάλληλοι γραφείου που διεκπεραιώνουν γραφειοκρατικά καθήκοντα, καθήκοντα διαχείρισης κ.λπ.) **καθώς και σε επαγγέλματα προσανατολισμένα στον πελάτη και στα επικοινωνιακά επαγγέλματα** έχει αυξηθεί.¹² Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα να μετατοπιστούν οι κίνδυνοι προς τις **ψυχοκοινωνικές και συναισθηματικές προκλήσεις** και συχνά συνοδεύεται από τη **μείωση της σωματικής άσκησης**. Τρεις κύριες πτυχές σε ορισμένους τομείς –«Δύσκολοι πελάτες», «Κακή επικοινωνία» και «Πολλές ώρες εργασίας»– προκαλούν έντονη ψυχοκοινωνική επιβάρυνση.¹³ Σε συνδυασμό με τις παρατεταμένες περιόδους καθιστικής εργασίας, οι προκλήσεις αυτές έχουν μετατοπίσει σταδιακά, πλην όμως σημαντικά το ενδιαφέρον από τους κινδύνους για την ασφάλεια στους κινδύνους για την υγεία.

Η αύξηση του ποσοστού των «άτυπων μορφών απασχόλησης» καθιστά τη σχέση εργοδότη-εργαζομένου λιγότερο σαφή και δυσχεραίνει την παρακολούθηση και την εφαρμογή των κανονισμών ΕΑΥ.

Οι κλασικοί εργονομικοί κίνδυνοι εξακολουθούν να αποτελούν βασική πηγή ανησυχίας για την ΕΑΥ και στον τομέα αυτόν δεν καταγράφεται σημαντική βελτίωση με την πάροδο των ετών. Το ποσοστό των εργαζομένων που αναφέρουν στην Ευρωπαϊκή Έρευνα των Επιχειρήσεων για τους Νέους και Αναδυόμενους Κινδύνους (ESENER) και στην Ευρωπαϊκή Έρευνα για τις Συνθήκες Εργασίας (EWCS) ότι εκτίθενται σε τέτοιους κινδύνους στο πλαίσιο των επαγγελματικών τους καθηκόντων (επαναλαμβανόμενες κινήσεις χεριών/βραχιόνων, κουραστικές και επώδυνες θέσεις, μετακίνηση βαρέων φορτίων κ.ο.κ.) κυμαίνεται από 40% έως 75%.

Παρά τον μεγάλο αριθμό ερευνών –σε ορισμένες συμμετείχε και ο EU-OSHA– που διενεργήθηκαν για να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις των ασθενειών που συνδέονται με την εργασία, μεταξύ αυτών και η οικονομική τους επιβάρυνση, η **σχέση μεταξύ εργασίας και σοβαρών ασθενειών** στον ενήλικο πληθυσμό (καρδιαγγειακές παθήσεις, καρκίνος, μυοσκελετικές παθήσεις, πνευμονικές παθήσεις, απώλεια ακοής) εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο έντονων επιστημονικών συζητήσεων. Το **ποσοστό στο οποίο η εργασία ευθύνεται για τις ασθένειες** παραμένει αμφιλεγόμενο, αν και διαφοροποιείται ανάλογα με τη σχέση που εξετάζεται.¹⁴ Ωστόσο, υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ των **συνθηκών εργασίας και της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης**, η οποία αποτελεί σημαντική αιτία χαμηλού προσδόκιμου ζωής και υψηλής νοσηρότητας.

¹¹ EU-OSHA – Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, *Τρίτη ευρωπαϊκή έρευνα για τις επιχειρήσεις σχετικά με τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους (ESENER 2019): Έκθεση επισκόπησης. Η διαχείριση της ασφάλειας και της υγείας στους ευρωπαϊκούς χώρους εργασίας, 2022* (Κεφ. 5 «Κινητήριες δυνάμεις και εμπόδια στη διαχείριση της ΕΑΥ», σ. 64-81). Διατίθεται στον ιστότοπο: <https://osha.europa.eu/en/publications/esener-2019-overview-report-how-european-workplaces-manage-safety-and-health>

¹² Συγκεκριμένα, οι τομείς «Εκπαίδευση, ανθρώπινη υγεία και δραστηριότητες κοινωνικής εργασίας» και «Εμπόριο, μεταφορές, σίτιση/στέγαση και δραστηριότητες αναψυχής».

¹³ Σύμφωνα με τις εκθέσεις ESENER του EU-OSHA για το 2014 και το 2019, οι παράγοντες κινδύνου που συνδέονται με πίεση λόγω χρονικών περιορισμών αυξήθηκαν από 43 % σε 45 %, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της αντιμετώπισης δύσκολων πελατών/ασθενών/μαθητών κ.λπ. αυξήθηκε από 56 % σε 60 %. [EU-OSHA - ESENER Απεικόνιση δεδομένων](#), Συγκρίσεις 2014 και 2019.

¹⁴ «[Δ]εν είναι πάντα πολύ εύκολο να χαρακτηριστεί μια νόσος ως συνδεδεμένη με την εργασία. Στην πραγματικότητα, υπάρχει ευρύ φάσμα ασθενειών που θα μπορούσαν να σχετίζονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο με το επάγγελμα ή τις συνθήκες εργασίας. Αφενός, υπάρχουν οι κλασικές ασθένειες που είναι επαγγελματικής φύσης, συνδέονται κατά κανόνα με έναν αιτιολογικό παράγοντα και είναι σχετικά εύκολο να εντοπιστούν. Αφετέρου, υπάρχουν πολλών ειδών διαταραχές που δεν παρουσιάζουν ισχυρή ή ειδική συσχέτιση με το επάγγελμα και με πολλούς πιθανούς αιτιώδεις παράγοντες». Εγκυκλοπαίδεια ΔΟΕ (παράγραφος 4): [Ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία και επαγγελματικές ασθένειες: Ο διεθνής κατάλογος της ΔΟΕ](#)

Τομείς ανησυχίας και μελλοντικές προκλήσεις

Η αύξηση του ποσοστού των «άτυπων μορφών εργασίας» έχει επίσης αυξήσει τις δυσκολίες συμμόρφωσης με τους κανονισμούς για την ΕΑΥ σε ορισμένους τομείς και επαγγέλματα. Με την αλλαγή των σχέσεων εργοδοτών-εργαζομένων και τη μετατόπιση των ευθυνών και των δύο μερών, τα μελλοντικά μέτρα θα μπορούσαν να επικεντρωθούν σε διάφορες πτυχές, όπως μεταξύ άλλων σε **έναν νέο ορισμό της «εργασίας» ή της «απασχόλησης» και σε καινοτόμες παρεμβάσεις που θα θωρακίσουν την ΕΑΥ**, εστιάζοντας επίσης στη βελτίωση της ενημέρωσης και στην ενίσχυση της προσωπικής ευθύνης.

Καθίσταται επιτακτική ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να αποτυπωθεί ευκρινέστερα η **αδήλωτη ή παράνομη απασχόληση** στις έρευνες και στις στατιστικές. Παρόλο που δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες για τη συνολική κατάσταση στον τομέα της ΕΑΥ, οι συνθήκες εργασίας σε αυτήν τη μορφή απασχόλησης θεωρούνται γενικά χειρότερες σε σύγκριση με τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων με τακτικές συμβάσεις. Οι εναλλακτικές προσεγγίσεις όσον αφορά την ερευνητική μέθοδο, τις πρωτοβουλίες δράσης και την ανανέωση της συνεργασίας με τις εθνικές εποπτικές αρχές μπορούν να συμβάλουν στην επιτυχή ενσωμάτωση της αδήλωτης εργασίας στις περιπτώσιολογικές και ερευνητικές μελέτες.

Το διαρκώς αυξανόμενο ποσοστό **εργασιακών καθηκόντων που έχουν ως αποτέλεσμα ή και απαιτούν τη σωματική αδράνεια** απεικονίζεται σαφώς στα σχετικά ερευνητικά δεδομένα για την υγεία. Αδρανής εργασία σημαίνει συχνά **μόνιμη καθιστή θέση** και/ή αυξημένες απαιτήσεις για **οπτική και πνευματική συγκέντρωση** (π.χ. οδηγοί που παρακολουθούν προσεκτικά τις συνθήκες κυκλοφορίας για παρατεταμένες περιόδους). Η αδράνεια αυτή έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική **αύξηση ορισμένων διαδεδομένων ασθενειών ή παραγόντων ασθένειας**, όπως η παχυσαρκία.

Όσον αφορά τις διάφορες συνθήκες εργασίας **εξακολουθούν να παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ**. Σύμφωνα με τα στοιχεία για την αυτοαξιολόγηση των κινδύνων από τους εργαζομένους, τα ανατολικά κράτη μέλη εμφανίζουν χειρότερες επιδόσεις όσον αφορά τους φυσικούς κινδύνους στην εργασία, την ευημερία τους και τις προσδοκίες που έχουν από τον εργασιακό τους βίο σε σχέση με τη μελλοντική κατάσταση της υγείας τους. Ακολουθούν τα νότια κράτη μέλη, ενώ τα κεντρικά, τα δυτικά και τα βόρεια κράτη μέλη σημειώνουν καλύτερες επιδόσεις. Όσον αφορά τους **ψυχοκοινωνικούς κινδύνους**, η κατάσταση αντιστρέφεται, με τα κεντρικά, τα δυτικά και τα βόρεια κράτη μέλη να αναφέρουν την υψηλότερη επιβάρυνση στην εργασία.

Οι μελλοντικές λύσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτουν οι νέοι μορφές εργασίας θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στη συμπερίληψη ενός νέου ορισμού της «εργασίας» ή της «απασχόλησης» και στην επέκταση των κρατικών παρεμβάσεων για τη θωράκιση της ΕΑΥ.

Ως αποτέλεσμα των **ανησυχιών ηθικής φύσεως σχετικά με την άδικη κατανομή των κινδύνων ΕΑΥ στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού**, η ΔΟΕ συμπεριέλαβε την ΕΑΥ μεταξύ των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία.¹⁵ Παρόλο που σημαντικές ενέργειες και πρωτοβουλίες (συμφωνίες, συμβάσεις, κυβερνητικά και επιχειρηματικά προγράμματα) έχουν επηρεάσει τη συνολική κατάσταση, ο αντίκτυπός τους παραμένει περιορισμένος σε διεθνή κλίμακα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι **επιχειρήσεις της ΕΕ αναθέτουν στις αναπτυσσόμενες χώρες βιομηχανικές δραστηριότητες και υπηρεσίες που εγκυμονούν υψηλούς κινδύνους για την ΕΑΥ**, όπως η εξόρυξη, οι μεταλλουργικές διεργασίες και η επεξεργασία επικίνδυνων αποβλήτων, χημικών ουσιών και κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Απαιτούνται πιο ολοκληρωμένες και συντονισμένες προσπάθειες για την εξασφάλιση αξιοπρεπών, ασφαλών και υγιεινών χώρων και συνθηκών εργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

¹⁵ ΔΟΕ: Θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία: [Η Διεθνής Διάσκεψη Εργασίας συμπεριλαμβάνει την ασφάλεια και την υγεία μεταξύ των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία](#) και [Συμβάσεις και συστάσεις](#)

Αναζητήστε πιο επικαιροποιημένες πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία στην Ευρώπη στο **εργαλείο οπτικοποίησης δεδομένων του Βαρομέτρου ΕΑΥ**: <https://visualisation.osha.europa.eu/osh-barometer/>

Το εργαλείο παρέχει πληροφορίες για πολλούς δείκτες της ΕΑΥ, όπως ατυχήματα που σχετίζονται με την εργασία, ασθένειες και ευημερία, καθώς και συνθήκες εργασίας και πρόληψη. Παρουσιάζει επίσης τις εθνικές αρχές και στρατηγικές στον τομέα της ΕΑΥ, οικονομικές και τομεακές πληροφορίες, καθώς και την ικανότητα επιβολής της νομοθεσίας.

Μπορείτε να οπτικοποιήσετε και να συγκρίνετε τα δεδομένα των χωρών, να δημιουργήσετε γραφικά και να κατεβάσετε εκθέσεις με όλα τα δεδομένα για κάθε χώρα. Το Βαρόμετρο ΕΑΥ επικαιροποιείται τακτικά με νέους δείκτες, δεδομένα και λειτουργικές δυνατότητες.

Υπεύθυνος σύνταξης: Lothar Lieck - Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA).

Συνυπεύθυνοι σύνταξης και συνεργάτες: Ιωάννης Ανυφαντής, Xavier Irastorza, Lorenzo Munar, Birgit Müller, Malgorzata Milczarek, William Cockburn, Andrew Smith - Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA).

Ημετάφραση πραγματοποιήθηκε από το Μεταφραστικό Κέντρο (CdT, Λουξεμβούργο), με βάση το πρωτότυπο αγγλικό κείμενο.

Ούτε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός EU-OSHA ούτε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματός του ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, 2024

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του EU-OSHA πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.